

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

23 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Boico Victor, Diaconu Iurie,

examinând fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Covdii Alexandru în numele inculpatului Gorcea Andrian, împotriva sentinței Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 23 noiembrie 2021 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 10 mai 2022, în cauza penală în privința lui,

Gorcea Andrian XXXXX, născut la XXXXX.

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 23.08.2021 – 23.11.2021;

Instanța de apel: 08.12.2021 – 10.05.2022;

Instanța de recurs: 21.07.2022 – 23.11.2022.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Drochia, sediul Central din 23 noiembrie 2021, Gorcea Andrian a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art.151 alin.(1) Cod penal și în baza acestei legi conducându-se de prevederile art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, i s-a aplicat pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 (trei) ani 4 (patru) luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În temeiul art.90¹ alin.(1) Cod penal, s-a suspendat parțial executarea pedepsei aplicate lui Gorcea Andrian, urmînd a fi executată prima parte a pedepsei cu închisoare pe o perioadă de 1 (unu) ani 8 (opt) luni în penitenciar de tip semiînchis, iar restul pedepsei de 1 (unu) ani 8 (opt) luni închisoare în penitenciar de tip semiînchis, s-a suspendat condiționat și sentința inculpatului în această parte a nu o executa dacă el în termen de 2 ani stabilit ca termen de probațiune nu va săvîrși o nouă infracțiune și prin comportare exemplară și muncă cinstită va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

Termenul executării pedepsei cu închisoarea, urmînd a fi calculat din data pronunțării sentinței 23.11.2021.

Pînă la intrarea în vigoare a sentinței, s-a aplicat în privința lui Gorcea Andrian măsura preventivă sub formă de arest preventiv, cu luarea inculpatului din sala de ședință.

Acțiunea părții vătămate Zatic Gheorghe cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică și a prejudiciului moral s-a admis parțial.

S-a încasat din contul lui Gorcea Andrian în beneficiul părții vătămate Zatic Gheorghe prejudiciul moral cauzat în urma infracțiunii în sumă de 50 000,00 (cincizeci mii, 00) lei, din care 12 000 (doisprezece) mii lei au fost achitate.

S-a încasat din contul lui Gorcea Andrian în beneficiul părții vătămate Zatic Gheorghe, cheltuielile de asistență juridică în sumă de 5 000, 00 (cinci mii, 00) lei.

Solicitarea procurorului cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare suportate la investigarea cauzei s-a admis ca fiind întemeiată.

S-a încasat din contul lui Gorcea Andrian în beneficiul statului cheltuielile judiciare pentru efectuarea raporturilor de expertiză judiciară în sumă de 768,00 (șapte sute șaiszeci și opt, 00) lei care urmează a fi achitate la contul: XXXXX.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Gorcea Andrian la data de XXXXX, aproximativ pe la orele 19:00, fiind în stare de ebrietate alcoolică, aflându-se la terasa magazinului ÎI „XXXXX” situat în sXXXXX, acționând intenționat, adică dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admițând în mod conștient survenirea acestora, din motive de ură suspectându-l pe Zatic Gheorghe în relații amoroase cu soția sa Gorcea Alina, în scopul vătămării integrității corporale, i-a aplicat ultimului două lovituri cu o sticlă de bere, cu volum de 0,5 l în regiunea capului, cauzându-i conform raportului de expertiză judiciară medico-legală nr. XXXXX din 26 iulie 2021, vătămări corporale manifestate prin contuzie cerebrală, fractură închisă, liniară de os frontal și parietal pe stânga, plăgi contuze pe partea pielooasă a capului.

Prin acțiunile sale Gorcea Andrian a comis infracțiunea prevăzută de art.151 alin.(1) Cod penal cu indicii de calificare: vătămarea intenționată gravă a integrității corporale și a sănătății, care este periculoasă pentru viață.

3. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către:

- *avocatul Vangheli Vitalie în numele inculpatului Gorcea Andrian*, prin care a solicitat casarea sentinței, cu emiterea unei noi decizii și aplicarea în privința inculpatului a unei pedepse mai blânde cu aplicarea art.90 Cod penal;

- *inculpatul Gorcea Andrian*, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței, cu emiterea unei noi decizii, și aplicarea în privința inculpatului a unei pedepse neprivative de libertate și micșorarea cuantumului prejudiciului moral;

- *partea vătămată Zatic Gheorghe*, prin care a solicitat, casarea sentinței, rejudecarea cauzei și emiterea unei noi hotărâri de condamnare la pedeapsa penală sub formă de 4 ani închisoare și încasarea prejudiciului moral în mărime de 100 mii lei.

3.1 În motivarea cererii de apel avocatul Vangheli Vitalie a invocat că, sentința primei instanțe este ilegală și urmează a fi casată în latura stabilirii pedepsei, prin care inculpatului să i se aplice o pedeapsă mai blândă.

A menționat că pe parcursul urmăririi penale atât și în ședința de judecată inculpatul Gorcea Andrian a recunoscut integral vinovația în comiterea infracțiunii inputate, a depus instanței de judecată cerere privind examinarea cauzei în ordinea art.364¹ Cod de procedură penală care a fost admisă.

A specificat că, pedeapsa stabilită lui Gorcea Andrian prin sentința în cauză este prea aspră, deoarece prima instanță la stabilirea pedepsei nu a luat în considerație faptul, că ultimul a recunoscut integral vina în săvârșirea infracțiunii incriminate, s-a căit sincer de cele comise, a înaintat instanței cerere privind examinarea cauzei în ordinea art.364¹ Cod de procedură penală care a fost acceptată de către instanța de judecată, anterior nu a fost condamnat, prima dată a comis infracțiune, a achitat prejudiciul material cauzat prin infracțiune și parțial prejudiciul (în suma de 12000 din 50000 stabilite de către instanța de judecată) moral.

A considerat că, circumstanțele indicate cât și comportamentul inculpatului pe parcursul ședințelor de judecată permit aplicarea unei pedepse mai blinde, adică non-privative de libertate prevăzute de sancțiunea art.151 alin.(1) Cod penal.

3.2 În motivarea cererii de apel inculpatul Gorcea Andrian a invocat că, pedeapsa aplicată este prea aspră, iar concluzia instanței este una incorectă și nu a fost aplicate corect prevederile Codului penal privind individualizarea pedepsei penale.

A menționat că, la individualizarea pedepsei, conform criteriilor generale de individualizare a pedepsei, instanța de judecată trebuie să respecte toate cerințele prevăzute de legea penală ce asigură aplicarea față de inculpat a unei pedepse echitabile, legale și individualizate. Aplicarea unei pedepse inechitabile poate avea drept consecință și violarea drepturilor omului protejate de CEDO.

3.3 În motivarea cererii de apel partea vătămată Zatic Gheorghe a invocat că, Gorcea Andrei nu va fi reeducat cu o pedeapsă atât de blândă, această pedeapsă nu va restabili echitatea socială.

Ce ține de prejudiciul moral, a comunicat că suma de 50 000 lei nici pe departe nu-i va compensa acele suferințe pe care le-a suportat și rămîne să le suporte întreagă viață.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 10 mai 2022, apelurile avocatului Vitalie Vangheli în numele inculpatului Gorcea Andrian și inculpatului Gorcea Andrian, au fost respinse ca nefondate.

A fost admis apelul părții vătămate Zatic Gheorghe, casată sentința în latura pedepsei, rejudecată cauza și adoptată o nouă soluție, prin care s-a exclus dispoziția privind aplicarea art.90¹ Cod penal.

Gorcea Andrian s-a considerat condamnat în baza art.151 alin.(1) Cod penal, cu aplicarea art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, la pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani 4 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În rest, sentința a fost menținută fără modificări.

4.1 În motivarea soluției, instanța de apel a statuat că, prima instanță judecînd cauza penală a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungînd la concluzia privind vinovăția inculpatului în faptele incriminate și făcînd o încadrare juridică justă a acțiunilor lui Gorcea Andrian în baza art.151 alin.(1) Cod penal, totodată corect a apreciat măsura de pedeapsă sub formă de închisoare, ținînd cont de circumstanțele cauzei, persoana vinovată și urmările survenite, dar nu și durata ei de executare. De

asemenea corect a fost soluționată acțiunea civilă, cheltuielile de judecată și chestiunea privind corpurile delictive.

Instanța de apel a menționat că, soluția primei instanțe se bazează pe declarațiile inculpatului Gorcea Andrian și pe probele scrise: declarațiile părții vătămate Zatic Gheorghe (f.d.58); declarațiile martorului Parascan Silvia (f.d.65); declarațiile martorului Roșca Ana (f.d.66); declarațiile martorului Roșca Rodica (f.d.67); declarațiile martorului Harabara Oxana (f.d.68); declarațiile martorului Bîlici Oleg (f.d.69); declarațiile martorului Gorcea Alina (f.d.70); procesul-verbal de cercetare la fața locului din 19.06.2021, planșă fotografică (f.d.32-39); raport de expertiză judiciară suplimentară nr.202127D0072 din 26 iulie 2021 (f.d.46-47); procesul-verbal de examinarea a obiectului din 03.08. 2021, anexă (f.d.48-50); Corpul delict: un tichet „Drager”, realizat cu mijlocul de testare alcoolscoptică „Drager” la data de 19.06.2021 ora 20:47, recunoscut prin ordonanța din 03.08.2021 (f.d. 51), un tricou de culoare albastru deschis; un brici cumîner de culoare roșie, un maiou de culoare albă, recunoscute prin ordonanța din 04.08.2021 (f.d.52); caracteristica eliberată de către primăria s.XXX (f.d.77); certificat privind componența familiei lui Gorcea Andrian (f.d.75); certificat eliberat de IMSP „Spitalul raional Rîșcani” în privința lui Gorcea Andrian (f.d.76); cazier contravențional eliberat pe numele lui Gorcea Andrian (f.d.77); revendicare forma 246 (f.d.78), care au fost acceptate de inculpat și cercetate în ședința primei instanțe.

Instanța de apel a considerat că vinovăția lui Gorcea Andrian a fost dovedită integral, iar acțiunile inculpatului corect au fost încadrate conform prevederilor art.151 alin.(1) Cod penal – vătămarea intenționată gravă a integrității corporale și a sănătății, care este periculoasă pentru viață, fiind confirmate prin probele respective.

Instanța de apel a invocat că pedeapsa penală aplicată lui Gorcea Andrian în baza art.151 alin.(1) Cod penal sub formă de închisoare corespunde normei legale sub aspectul categoriei, dar nu a termenului ei de executare. Prima instanță i-a aplicat inculpatului Gorcea Andrian o pedeapsă penală de închisoare prevăzută de lege, proporțională faptei infracționale, ținînd seama de personalitatea inculpatului și consecințele infracțiunii, fiind date depline eficiență normelor legale ce prevăd individualizarea pedepsei sub formă de închisoare. Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, avînd ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal în baza căruia este condamnat inculpatul. În aceeași ordine de idei se mai remarcă, că criteriile generale de individualizare a pedepsei sînt acele reguli, principii, prevăzute de Codul penal, de care instanța de judecată trebuie să țină seama la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei în cadrul operațiunii de individualizare a acesteia, de aceea persoanei declarate vinovate trebuie să i se aplice o pedeapsă legală, adică în limitele sancțiunii legii în baza căreia persoana a fost condamnată. Categoria și termenul (limita) de pedeapsă este stabilit în dependență de circumstanțele atenuante și agravante, prevăzute de art.76-77 Cod penal, precum și efectele acestora prescrise în art.78 Cod penal. Prin art.2 Cod penal este stabilit, că (1) Legea penală apără, împotriva infracțiunilor, persoana, drepturile și libertățile acesteia, proprietatea, mediul înconjurător, orînduirea constituțională, suveranitatea, independența și integritatea teritorială a

Republicii Moldova, pacea și securitatea omenirii, precum și întreaga ordine de drept.

(2) Legea penală are, de asemenea, drept scop prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni. Conform art.61 alin.(1) și (2) Cod penal se indică, (1) Pedepșa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor. (2) Pedepșa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate. Și art.7 alin.(1) Cod penal stabilește, că (1) La aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea penală. Potrivit art.75 alin.(1) Cod penal, Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

În contextul prevederilor legale menționate, instanța de apel a indicat că pedeapsa este echitabilă când ea impune persoanei vinovate lipsuri și restricții ale drepturilor lui, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiunea comisă. Pedepșa este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către persoana vinovată, precum și de alte persoane. Or, practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit. De asemenea, o pedeapsă prea blândă stabilită generează dispreț față de ea și nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

Din considerentele indicate și ținând cont de analiza cumulativă a criteriilor de individualizare a pedepsei și coroborarea probelor care furnizează informațiile respective, precum și indicarea temeiurilor care fundamentează proporționalitatea între scopul reeducării infractorului, prin caracterul retributiv al pedepsei aplicate și așteptările societății față de actul de justiție realizat sub aspectul restabilirii ordinii de drept încălcate, instanța de apel consideră că pedeapsa penală aplicată lui Gorcea Andrian corect a fost stabilită sub formă de închisoare, sub aspectul de categorie. În privința lui Gorcea Andrian corect a fost stabilit pedeapsă sub formă de închisoare, izolarea ultimului de societate fiind necesară în raport cu acțiunile comise, pericolul social al faptelor și personalitatea inculpatului.

Instanța de apel a conchis că, este justă concluzia precum că corectarea și reeducarea lui Gorcea Andrian, precum și atingerea celorlalte scopuri ale pedepsei, v-

a fi posibil prin aplicarea pedepsei de închisoare ca categorie de pedeapsă, fiind respectate prevederile art.2, 8 art.7, art.61 alin.(2), art.75, art.76, art.78, art.151 alin.(1) Cod penal și Ghidului cu privire la aplicarea pedepsei, aprobat prin Hotărârea Plenului CSJ nr.15 din 22.12.2014. Pedeapsa aplicată de instanța de fond sub formă de închisoare este una echitabilă și legală, fiind ținut cont de gravitatea și motivul infracțiunilor săvârșite-infracțiune gravă, personalitatea celui vinovat, circumstanțelor atenuate – contribuirea la descoperirea infracțiunii, căința sinceră, exprimarea de regrete etc., acceptarea procedurii simplificate de examinare a cauzei penale, poziția părții vătămate, vârsta inculpatului, modul și condițiile acesteia de viață și influența pedepsei asupra corectării și reeducării lui. De asemenea, prima instanță a luat în considerație comportamentul inculpatului în cadrul cauzei penale, influența pedepsei asupra corectării și reeducării lui și de posibilitatea corectării acestuia în condițiile stabilirii unei pedepse penale de închisoare cu executare reală. S-a luat în considerație, că Gorcea Andrian anterior nu a fost condamnat.

Luând în considerație cele expuse, instanța de apel a considerat că o altă pedeapsă nu v-a reuși să mențină scopul pedepsei penale. Nu poate fi reținut argumentul apărării, că sentința este neîntemeiată, ilegală și exagerat de aspră, deoarece lecturarea ei indică la aplicarea unei pedepse penale legale, echitabile, proporționale faptei de care Gorcea Andrian a fost învinuit, cu individualizarea ei conform normelor penale. La aplicarea pedepsei penale, prima instanță a luat în considerație recunoașterea vinei, colaborarea cu organul de urmărire penală, lipsa evidenței la medicul narcolog și psihiatru, acceptarea procedurii simplificate de examinare a cauzei penale, comiterea unei infracțiuni grave, prezența domiciliului, consecințele infracțiunii, modul și condițiile de trai ale inculpatului, precum și celelalte date caracteristice ale inculpatului.

Pedeapsa aplicată inculpatului Gorcea Andrian nu este aspră cum afirmă apărarea, dar legală și proporțională faptei penale comise, precum și consecințelor. Vătămarea corporală gravă a survenit ca urmare a traumei cranio-cerebrală acută închisă, manifestată prin contuzie cerebrală, fractură închisă, liniară de os frontal și parietal pe stînga, plăci contuze, pe partea pieloasă a capului și acest fapt este indicat în învinuirea constatată de instanța de fond și acceptată de inculpat, de aceea aceste circumstanțe urmează a fi luat în considerație la stabilirea pedepsei. Circumstanțelor atenuante le-a fost dată aprecierea corespunzătoare, fiind luate în considerație la stabilirea tipului și termenului pedepsei.

Astfel, instanța de apel a considerat că în privința lui nu pot fi aplicate prevederile art.90 Cod penal, or, scopul pedepsei penale nu v-a fi atins.

Instanța de apel a considerat că prima instanță a respectat prevederile art.2, art.7, art.75, art.61 și art.151 alin.(1) Cod penal, individualizînd absolut corect pedeapsa penală. Scopul pedepsei penale prevăzut la art.61 Cod penal de restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atît din partea condamnaților, cît și a altor personae, poate fi atins doar prin executarea reală a pedepsei de închisoare.

Totodată, instanța de apel a considerat că, prima instanță a aplicat neîntemeiat art.90¹ Cod penal față de inculpatul Gorcea Andrian. Potrivit art.90¹ Cod penal, (1) În cazul în care instanța de judecată, ținînd cont de circumstanțele cauzei și de

personalitatea vinovatului, ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute întreaga pedeapsă cu închisoare în penitenciar, aceasta poate dispune suspendarea parțială a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicînd în hotărîre perioada de executare a pedepsei în închisoare și perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă, precum și motivele condamnării cu suspendarea parțială a executării pedepsei. Prima parte a pedepsei se execută în penitenciar, iar restul pedepsei se suspendă. (2) În cazul infracțiunilor ușoare sau mai puțin grave, partea de pedeapsă ce trebuie executată în penitenciar poate fi coborîtă pînă la minimul prevăzut de prezentul cod. (3) În cazul infracțiunilor grave, partea de pedeapsă ce trebuie executată în penitenciar nu trebuie să fie mai mică decît jumătate din pedeapsa stabilită de instanța de judecată. (4) Prezentul articol nu se aplică în cazul infracțiunilor deosebit de grave și excepțional de grave, precum și al infracțiunilor prevăzute la art.165, art.166¹ alin.(2)–(4), art.171–175¹, 2011, 206, 208, 2081 și 2082. (5) La liberarea persoanei pentru executarea părții de pedeapsă suspendată condiționat pot fi aplicate obligațiile prevăzute la art.90 alin.(6). (6) În cazul în care cel condamnat cu suspendarea parțială a executării pedepsei cu închisoare săvîrșește în perioada de probațiune sau, după caz, în termenul de probă o nouă infracțiune intenționată sau încalcă în mod sistematic obligațiile stabilite, instanța de judecată îi stabilește o pedeapsă în condițiile art.85 dacă, după caz, nu sînt aplicabile prevederile alin.(7) din prezentul articol. (7) În cazul în care cel condamnat cu suspendarea parțială a executării pedepsei cu închisoare săvîrșește în perioada de probațiune sau, după caz, în termenul de probă o infracțiune din imprudență sau o infracțiune intenționată ușoară sau mai puțin gravă, problema anulării sau menținerii condamnării cu suspendarea parțială a executării pedepsei cu închisoare se soluționează de către instanța de judecată, la demersul organului care exercită supravegherea asupra comportamentului celor condamnați cu suspendarea executării pedepsei.

În cazul dat, inculpatul Gorcea Andrian i-a cauzat intenționat lui Zatic Gheorghe vătămări corporale grave, care au fost urmate de stabilirea unui grad de dezabilitate, de aceea urmează a fi exclus art.90¹ Cod penal, iar acesta să execute pedeapsa de închisoare pe un termen de 3 ani 4 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Solicitările inculpatului Gorcea Andrian, apărării și părții vătămate Zatic Gheorghe în latura pagubei morale urmează au fost respinse ca nefondate. Reieșind din materialele cauzei penale, vinovăția inculpatului dovedită în ședința de judecată, argumentele acțiunii civile a părții vătămate, caracterul și gradul suferințelor fizice și psihice cauzate lor, instanța de apel a conchis că în cazul dat răspunderea pentru daunele morale o poartă inculpatul Gorcea Andrian, de aceea acțiunea civilă de încasare a prejudiciului moral urmează a fi admisă, susținînd în acest sens concluzia primei instanțe.

Atît în acțiunea civilă, cît ulterior în ședința primei instanțe, partea vătămată Zatic Gheorghe și-a motivat suficient și clar pretențiile sale morale. Acesta a expus în mod amănunțit suferințele fizice și psihice pe care le-au suportat în legătură cu vătămarile corporale grave, care urmează a fi luate în considerație la stabilirea mărimii compensației morale.

Instanța de apel a menționat că, legiuitorul a acordat prerogative instanței de judecată de a aprecia și determina cuantumul prejudiciului moral ce urmează a fi încasat, or, art.1423 alin.(1) Cod civil, coroborat cu art.219 alin.(4) Cod de procedură penală, expres prevede că mărimea compensației pentru prejudiciul moral se determină de către instanță în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice, circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate. Ținând cont de aceste împrejurări, se urmărește scopul ca evaluarea să nu fie una subiectivă ori pentru a nu se ajunge la o îmbogățire fără just temei. Totodată, despăgubirile pentru daune morale se disting de cele pentru daunele materiale prin faptul că acestea nu se probează, ci se stabilesc de instanța de judecată prin evaluare.

Instanța de apel a evidențiat că la stabilirea mărimii pagubei morale de către instanța de fond s-au luat în considerație prevederile normelor legale enunțate, circumstanțele cauzei, în special că în rezultatul infracțiunii părții vătămate i-a fost cauzate dureri fizice și psihice și stresul pe care l-au avut în legătură cu infracțiunea dată. La stabilirea sumei prejudiciului moral instanța de fond a luat în considerație practica judiciară națională pe categoriile de infracțiuni unde persoanele le sînt cauzate suferințe fizice și psihice, precum și practica CtEDO.

La acest aspect al prejudiciului moral, instanța de apel a mai reiterat, că prejudiciul moral urmează a fi reparat în conformitate cu principiul echității, iar art.41 din CEDO definește noțiunea de echitate și se aplică atît pentru prejudiciile materiale, cît și morale. Prin urmare, dacă Curtea declară că a avut o încălcare a normelor Convenției și Protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înaltei Părți Contractuale nu permite decît o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă. Repararea integrală a prejudiciului moral are un caracter relativ, în funcții de individ și sensibilitatea acestuia. Legislația R.Moldova nu stabilește limite minime și/sau maxime la despăgubirile morale, de aceia mărimea ei este stabilită de instanță la propria convingere în baza aprecierii conform principiului echității, situația familială, materială, suferințele părții vătămate, succesorilor și alte criterii.

Instanța de apel a considerat că prima instanță la încasarea pagubei morale a luat în considerație constatarea vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii imputate, caracterul și gradul de suferințe fizice și psihice cauzate părții vătămate.

Instanța de apel a considerat că suma încasată de către prima instanță de la inculpat în folosul părții vătămate vor compensa suferințele fizice și psihice pe care acesta l-a suportat în legătură cu cauzarea vătămărilor, precum v-a fi o sumă echitabilă, rezonabilă și proporțională, lipsind temeuri de intervenire în această latură. Cât privește, solicitarea inculpatului Gorcea Andrian privind aplicarea în privința lui a Legii nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, instanța de apel a respins-o în legătură cu interdicțiile de la art.6 alin.(1) lit.d), ce interzic aplicarea amnistiei față de persoanele (...) inculpate pentru săvârșirea infracțiuni prevăzute de (...) art.151 Cod penal.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Covdii Alexandru în numele inculpatului Gorcea Andrian, prin care invocînd ca

temei pentru recurs prevederile art. 427 alin.(1) pct. 10) Cod de procedură penală, solicită casarea sentinței și deciziei în partea ce ține de stabilirea pedepsei și emiterea unei noi hotărâri cu stabilirea unei pedepse minime nonprivaive de libertate și micșorarea sumei prejudiciului moral.

5.1. În motivarea recursului avocatul Covdii Alexandru invocă că, criteriile speciale de individualizare a pedepsei sunt niște derogări de la criteriile generale și se aplică în cazurile expres prevăzute de lege. În speța dată urmează a fi aplicate la individualizarea pedepsei criteriile speciale de aplicare pedepsei inculpatului la judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală (art. 364¹ alin. 8 Cod de procedură penală) și reducerii pedepsei inculpatului drept recompensa pentru încălcarea dreptului inculpatului în cursul urmăririi penale sau judecării cauzei.

Pedeapsa aplicată infractorului trebuie să fie echitabilă. Pedeapsa este echitabilă când ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune. Pedeapsa este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea comiterii de noi infracțiuni atât de către condamnat, cât și de alte persoane.

Individualizare pedepsei se realizează de către instanța de judecată prin respectarea cerințelor art. 75 alin. (1) Cod penal, de a ține cont la stabilirea categoriei și termenului pedepsei de următorii factori: gravitatea infracțiunii săvârșite, motivul infracțiunii, persoana celui vinovat, circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, condițiile de viață ale familiei infractorului.

Inculpatul Gorcea Andrian pe parcursul urmăririi penale și în cadrul examinării cauzei în instanța de judecată activ a contribuit la descoperirea infracțiunii.

Circumstanțele atenuante prevăzute de art. 76 alin. (1) lit. f) Cod penal se raportează la comportamentul postinfracțional a vinovatului și atitudinea vinovatului față de fapta săvârșită și aprecierea morală negativă a apțiunilor sale infracționale. Contribuirea activă la decoperirea infracțiunii sau la identificarea infractorilor ca circumstanțe atenuante se exprimă prin orice acțiuni ale vinovatului de a ajuta organele de urmărire penală în stabilirea circumstanțelor infracțiunii, demascarea și tragerea la răspunderea penală a participanților la fapta comisă. Astfel de circumstanțe atenuante sunt: informațiile despre locul, metodele și mijloacele săvârșirii infracțiunii, despre locul unde se află bunurile sustrate sau alte mijloace de probă care au importanță la descoperirea infracțiunii, despre locul unde se ascund alți participanți la infracțiune. Art. 76 alin. (1) lit. f) Cod penal prevede ca circumstanță atenuantă și situația în care examinarea cauzei a durat mai mult decât este în mod rezonabil necesar. Aceasta circumstanță atenuantă se aplică în baza art. 385 al. 4 drept recompensă inculpatului pentru încălcarea drepturilor la un proces echitabil și de desfășurare a lui în termen rezonabil garantat de art. 19 alin.(1) Cod de procedură penală și art. 6, par. I din CEDO. Obligarea organelor de urmărire penală și a instanțelor judecătorești de a respecta acest drept al oricărei persoane la examinarea și soluționarea cauzei sale și criteriile de apreciere a termenului rezonabil sunt

prevăzute în art. 20, art. 414 alin.(4) art. 434 Cod de procedură penală și în jurisprudența CEDO de interpretare a art. 6 par. 1 din Convenție referitor la aplicarea termenului rezonabil.

Pedeapsa care i-a fost stabilită lui Gorcea Andrian o consideră foarte severă.

La emiterea deciziei și stabilirea pedepsei nu s-a luat în considerație faptul că crima a fost săvârșită de inculpat pentru prima dată, anterior el nefiind tras la răspundere penală, în cadrul urmăririi penale și în instanța de judecată Gorcea Andrian integral a recunoscut vinovația sa în săvârșirea infracțiunii, a contribuit activ la stabilirea adevărului pe cauză, a recuperat parțial cheltuielile de tratament a părții vătămate. La emiterea deciziei nu s-a luat în considerație personalitatea lui Gorcea Andrian, el este pentru prima dată tras la răspunderea penală, se caracterizează pozitiv la locul de domiciliu, are la întreținere doi copii minori, astfel, corectarea și reeducarea lui Gorcea Andrian este posibilă fără izolarea de societate.

6. Referință a fost depusă de către procuror, prin care solicită dispunerea inadmisibilității recursului ordinar declarat ca fiind vădit neîntemeiat.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că argumentele invocate în recurs sunt vădit neîntemeiate.

În conformitate cu art. 422 Cod de procedură penală, recursul împotriva deciziilor pronunțate de instanțele de apel se declară în termen de 30 de zile de la data pronunțării deciziei. În speță se constată, că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursuri ordinare în termen.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs ordinar examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate și argumentate de recurent.

Reieșind din conținutul recursului declarat de către avocatul Covdii Alexandru în numele inculpatului, Colegiul penal atestă că acesta face referință la eroarea prescrisă la art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, atunci când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal reține că temeiurile invocate de recurent nu s-a confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, invocând în acest context următoarele.

În esență, recurentul critică decizia contestată în latura stabilirii pedepsei, menționând că instanța de apel i-a stabilit inculpatului o pedeapsă prea aspră.

În urma studiului lucrărilor dosarului, în opinia Colegiului, nu și-a găsit confirmarea temeiul pentru recurs invocat prin prisma pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, deoarece instanța de apel și-a motivat întemeiat soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal, la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei inculpatului și nu a

admis careva erori, stabilind justificat excluderea dispoziției privind aplicarea prevederilor art. 90¹ Cod penal, în privința inculpatului Gorcea Andrian.

Cu referire la criticele invocate de recurent, precum că a fost efectuată o individualizare injustă a pedepsei în privința inculpatului, instanța de recurs relevă că, în cazul săvârșirii unei infracțiuni, instanța de judecată este singura în măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis infracțiunea, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a quantumului pedepsei.

Pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, potrivit art. 61 Cod penal, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

În același rând, instanța de recurs menționează că, conform art. 75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului Cod. Așadar, persoanei declarate vinovate trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Reieșind din prevederile art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor, având drept scop restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnaților, cât și din partea altor persoane. Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

Prin urmare, instanța de judecată trebuie să aleagă și să aplice acel tip, și acea mărime a pedepsei care vor fi cele mai eficiente pentru atingerea scopului legii penale. O pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei. Caracterul excepțional la aplicarea pedepsei cu închisoare urmează a fi argumentat de către instanța de judecată. Pedeapsa este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

Totodată, pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizate în așa fel, încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de lege.

Așadar, Colegiul penal statuează că, instanța de apel conducându-se de principiul individualizării pedepsei (art. 7 Cod penal) în coroborare cu criteriile generale de individualizare a pedepsei, art. 75 alin. (1) Cod penal, corect a casat

sentința primei instanțe în latura pedepsei, rejudecând cauza și adoptând o nouă soluție prin care a exclus dispozițiile art. 90¹ Cod penal, Gorcea Andrian fiind condamnat conform art. 151 alin.(1) Cod penal, la 3 ani 4 luni cu executare reală.

Instanța de recurs respinge ca neîntemeiate argumentele recurentului precum că, pedeapsa stabilită inculpatului este prea aspră, din considerentul că aceasta este echitabilă și direct proporțională cu caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, motivul și scopul celor comise, persoana celui vinovat, caracterul și mărimea daunei prejudiciabile, circumstanțele ce atenuază sau agravează răspunderea, și anume, la caz, trebuie avute în vedere că inculpatul a comis cu intenție o infracțiune care face parte din categoria celor grave.

De asemenea, Colegiul penal respinge și argumentul avocatului Covdii Alexandru precum că, corectarea și reeducarea inculpatului Gorcea Andrian este posibilă fără izolarea de societate, or, instanța de apel corect a ajuns la concluzia de a exclude prevederile art. 90¹ Cod penal, ținând cont de consecințele survenite în urma săvârșirii infracțiunii comise de către Gorcea Andrian – vătămarea corporală gravă a părții vătămate, manifestată prin contuzie cerebrală, care a fost urmată de stabilirea unui grad de dizabilitate.

Totodată, Colegiul penal atestă că, avocatul Covdii Alexandru solicită aplicarea în privința inculpatului Gorcea Andrian a unei pedepse mai blânde, neprivative de libertate, însă, această solicitare nu poate fi admisă, deoarece sub aspectul individualizării pedepsei penale, soluția instanței de apel, este întemeiată și legală.

Astfel, Colegiul reține că, instanța de apel s-a expus motivat și detaliat asupra faptului aplicării unei pedepse sub formă de 3 ani 4 luni închisoare în privința inculpatului Gorcea Andrian, fiind respectate limitele de pedeapsă prevăzute pentru infracțiunea incriminată art. 151 alin.(1) Cod penal, coroborate cu prevederile art. 364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, pentru îndreptarea inculpatului fiind necesară executarea efectivă a pedepsei, motivare pe care instanța de recurs și-o însușește și nu se va expune repetat asupra acesteia.

Colegiul penal respinge și solicitarea recurentului privind micșorarea sumei prejudiciului moral și constată că instanțele de fond la stabilirea cuantumului prejudiciului moral au ținut cont de principiul echității precum și faptul că suma încasată v-a compensa suferințele fizice și psihice pe care partea vătămată le-a suportat în legătură cu cauzarea vătămărilor corporale, astfel, lipsind temeieri de a interveni în această latură.

Totodată, instanța de reucurs reține că deși avocatul Covdii Alexandru solicită micșorarea sumei prejudiciului moral, în recursul declarat, acesta nu a adus niciun argument în susținerea poziției sale.

Astfel, Colegiul menționează că, nu se constată prezența erorilor de drept ce ar genera casarea deciziei atacate sub aspectele invocate de către avocatul Covdii Alexandru, deoarece soluția adoptată de către instanța de apel este întemeiată și motivată, măsura de pedeapsă aplicându-se în conformitate cu prevederile legale, este echitabilă în raport cu circumstanțele cauzei, cu personalitatea inculpatului și pericolul social al infracțiunii săvârșite.

Din considerentele expuse, instanța de recurs ordinar conchide că, temeieri de a pune la îndoială veridicitatea argumentelor instanței de apel în motivarea soluției

sale nu se identifică, pe care în virtutea corectitudinii lor și pentru a evita repetări inutile, le acceptă și le însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Așadar, Colegiul penal statuează că, temeiul invocat de către recurent prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, nu s-a confirmat în cauza dată, iar decizia atacată este legală și întemeiată, ceea ce impune soluția inadmisibilității recursului ordinar declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Covdii Alexandru în numele inculpatului Gorcea Andrian, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 10 mai 2022, în cauza penală în privința lui *Gorcea Andrian XXXXX*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la *28 decembrie 2022*.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Boico Victor

Diaconu Iurie